

**Statistikdokumentation for
Internationale arbejdsomkostningsindeks 2019**

1 Indledning

Formålet med de internationale arbejdsomkostninger er at belyse udviklingen i løn og øvrige arbejdsomkostninger i den private sektor i Danmark sammenlignet med EU og USA. Oplysningerne for EU bliver indsamlet af EU's statistiske kontor, Eurostat, som offentliggør tallene på deres hjemmeside. Oplysningerne for USA bliver indsamlet af U. S. Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, som offentliggør tallene på deres hjemmeside.

Det internationale arbejdsomkostningsindeks kan ikke sammenlignes direkte med de nationale lønindeks.

2 Indhold

Statistikken er en løbende kvartalsvis offentliggørelse af internationale tal for udviklingen i arbejdsomkostningerne. Tallene indenfor EU er baserede på EU-harmoniserede offentliggørelser. Tallene er ikke fuldt sammenlignelige med de nationale danske lønindeks, der også offentliggøres kvartalsvist. Statistikken over udviklingen i de internationale arbejdsomkostninger formidles i Danmarks Statistik udelukkende via en kvartalsvis udgivelse af *Nyt fra Danmarks Statistik*, hvor datagrundlaget hentes fra Eurostats statistikdatabase samt fra det amerikanske Bureau of Labor Statistics BLS.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken viser udviklingen på årsbasis i de samlede arbejdsomkostninger pr. time i private virksomheder fordelt på de 28 EU-medlemslande og USA. Arbejdsomkostningsbegrebet er de samlede omkostninger, der er forbundet med at have ansatte i produktionen, dvs. både direkte løn- og øvrige arbejdsomkostninger. De samlede arbejdsomkostninger sættes i princippet i forhold til de præsterede timer.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Statistikken offentliggøres fordelt på de enkelte lande, dvs. 28 EU-medlemslande og USA.

2.3 Sektordækning

Statistikken formidles som meget groft sagt dækkende "den private sektor". I praksis afgrænses denne som Eurostats aggregat for "Business economy" og for BLS' "Private Industry workers".

2.4 Begreber og definitioner

Direkte løn: Direkte løn til de ansatte.

Samlede arbejdsomkostninger: Summen af direkte løn og øvrige arbejdsomkostninger.

Samlede arbejdsomkostninger pr. præsteret time: Samlede arbejdsomkostninger sat i forhold til det samlede antal præsterede timer.

Samlede præsterede timer: Med samlede præsterede timer menes den samlede tid lønmodtageren rent faktisk har været på arbejde.

Øvrige arbejdsomkostninger: Øvrige arbejdsomkostninger omfatter især socialforsikringsbidrag (fx arbejdsgivers andel af pensionsbidrag, fratrædelsesgodtgørelser mv.) samt skatter og afgifter netto, altså fratrukket diverse refusioner.

2.5 Enheder

Statistikken dækker ansatte på virksomheder og arbejdssteder inden for Eurostats definition af brancheområdet "Business Economy", svarende til brancherne B til N iflg. NACE Rev. 2.

2.6 Population

Ansatte på virksomheder i den private sektor i de 28 EU-medlemslande samt USA. I praksis omfattes virksomheder i Eurostats definition af brancheområdet "Business Economy" for EU og brancheaggregatet "Private Industry Workers" for USA.

2.7 Geografisk dækning

Samtlige EU-medlemslande og USA.

2.8 Tidsperiode

Statistikken har af Danmarks Statistik været offentliggjort siden 2003. Hos Eurostat foreligger oplysninger tilbage til 1996, og BLS har statistik tilbage til 2001.

2.9 Basisperiode

For EU-landene er basisperioden i indeksene 2016.

2.10 Måleenhed

Måleenheden i statistikken er procent.

2.11 Referencetid

Referencetiden er et kvartal.

2.12 Hyppighed

Statistikken udkommer kvartalsvist.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Der er ikke noget egentligt lovgrundlag for at Danmarks Statistik skal offentliggøre statistikken over udviklingen i de internationale arbejdsomkostninger, idet der er tale om en ren videreformidling af allerede offentliggjorte tal fra Eurostat og BLS. Imidlertid er det lovpligtigt for EU-medlemslandene at opføre og indberette oplysningerne til Eurostat, herunder altså også for Danmark. Lovgrundlaget for udarbejdelsen af arbejdsomkostningsindeksene udgøres af EU-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2003 af 27. februar 2003 om lønomkostningsindekset.

2.14 Indberetningsbyrde

Da oplysningerne indsamles direkte fra Eurostats og BLSs hjemmeside, er der ingen direkte indberetningsbyrde.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås under linket [Løn- og arbejdsomkostninger](#) eller ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data bliver trukket ud fra diverse statistikbanker og er derfor færdigbehandlet.

3.1 Kilder

De respektive databaser hos Eurostat og BLS.

3.2 Indsamlingshyppighed

Kvartalsvis.

3.3 Indsamlingsmetode

Der er tale om allerede offentliggjorte tal fra Eurostat og BLS.

3.4 Datavalidering

Det er kun muligt at beskrive datavalideringen for de danske tal, da de forskellige lande anvender forskellige metoder.

For de danske tal gælder at de indberettede data fejlsøges/valideres på flere niveauer i produktionsprocessen. Allerede ved modtagelsen af data foretages en grov fejlsøgning af materialet, fx at den indberettede lønperiode svarer til den forventede, at generelle formater overholdes mv. Er det ikke tilfældet, kontaktes indberetteren enten via mail eller telefonisk med anmodning om at rette fejlen og genindberetning. Ved den egentlige statistikproduktion valideres data mere tilbunds gående. Både på niveau for det enkelte ansættelsesforhold, hvor der fx tjekkes for manglende løn- eller timeoplysninger og på virksomhedsniveau, hvor fx gennemsnitslønnen eller antal ansatte, der indgår i data, sammenlignes med det foregående kvartals tilsvarende indberetning.

3.5 Databehandling

Det er kun muligt at beskrive databehandlingen for de danske tal, da de forskellige lande anvender forskellige metoder.

De kvartalsvise stigningstakter (basisindeksene) i arbejdsomkostningsindeksene beregnes som den gennemsnitlige arbejdsomkostning pr. præsteret time inden for en branchegruppe i et kvartal sat i forhold til den gennemsnitlige arbejdsomkostning pr. præsteret time inden for branchegruppen kvartalet før. Da der imidlertid er tale om en stikprøveundersøgelse med stratificeret udvælgelse er første led i beregningen af basisindeksene at beregne en korrekt arbejdsomkostning pr. time for de enkelte brancher for de to kvartaler. Den gennemsnitlige timeomkostning for en given branchegruppe beregnes som et vejet gennemsnit af timeomkostning inden for de enkelte størrelsesgrupper, henholdsvis 10-19, 20-49, 50-99 og 100+ beskæftigede. Data fra virksomheder, der ikke godkendes i fejlsøgningsprocessen, kasseres uden forsøg på korrektion af/ imputering for de fejlbehæftede data. I beregningerne indgår således kun virksomheder, der har indberettet valide data i begge på hinanden følgende kvartaler. Ud fra de herved beregnede timeomkostninger i de enkelte branchestørrelsesstrata beregnes den gennemsnitlige branchetimeomkostning for de to kvartaler ved at vægte med antallet af fuldtidsbeskæftigede inden for de fire størrelsesstrata i det aktuelle kvartal. Efter beregningen af de gennemsnitlige branchetimeomkostninger for det aktuelle og det foregående kvartal beregnes basisindeksene som forholdet imellem det aktuelle kvartals gennemsnitlig arbejdsomkostning pr. time og det foregående kvartals gennemsnitlig arbejdsomkostning pr. time. Delindeks for de enkelte branchegrupper beregnes derefter ved at kæde de beregnede kvartalsvise basisindeks til de tilsvarende indekxsværdier for det foregående kvartal.

Aggregeringen til det totale indeks for alle brancher B til N iflg. NACE Rev. 2 under et, der offentliggøres i NYT fra Danmarks Statistik, foretages af Eurostat ved anvendelsen af vægte, der afspejler andelen af arbejdsomkostninger inden for de enkelte brancheområder.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

Statistikken anvendes til at sætte udviklingen i de danske arbejdsomkostninger i et internationalt perspektiv, da den påvirker den danske konkurrenceevne relativt til andre lande. Statistikken bliver derfor ofte kommenteret i dagspressen og indgår løbende i den offentlige debat.

4.1 Brugerbehov

De internationale arbejdsomkostningsindeks anvendes især af organisationer - herunder også internationale - samt ministerier og andre offentlige institutioner til at sætte udviklingen i arbejdsomkostninger i et internationalt perspektiv. Den Europæiske Centralbank ECB anvender de internationale arbejdsomkostningsindeks bl.a. til belysning af arbejdsomkostningernes udvikling og deres påvirkning af inflationen i Euroområdet med henblik på styringen af pengepolitikken.

4.2 Brugertilfredshed

Ud fra omfanget af omtaler i dagspressen vurderes brugertilfredsheden relativt høj.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Det er kun muligt at vurdere pålidelighed og præcision af de danske arbejdsomkostningsindeks, da de enkelte lande anvender forskellige metoder.

Generelt vurderes det at pålideligheden af de danske arbejdsomkostningsindeks som følge af dels virksomhedsstikprøvens samlede størrelse og dels fejlsøgningsprocessen er rimelig god. Det gælder især mht. den beregnede udvikling for alle brancher under et samlet set og for de største enkeltbranchegrupper. For de mindre brancher er pålideligheden derimod klart mere usikker.

5.1 Samlet præcision

Det er kun muligt at vurdere den samlede præcision af de danske tal, da de enkelte lande bruger forskellige metoder.

Den samlede præcision og pålidelighed af de danske arbejdsomkostningsindeks påvirkes især af to faktorer. For det første er der tale om en stikprøveundersøgelse, og der er således en vis usikkerhed af indeksene forbundet hermed. For det andet er der en usikkerhed forbundet med kompletheden i de indberettede data fra virksomhederne, der typisk kan henføres til fejlopsætninger i virksomhedernes lønsystemer, som i sidste ende genererer data til arbejdsomkostningsindeksene. En tredje usikkerhedsfaktor for de danske tal er hvorvidt indberetningerne af virksomhedernes øvrige arbejdsomkostninger, der typisk baseres på deres regnskabsoplysninger og derfor skal fremskaffes manuelt, er udtømmende og komplette. Sidstnævnte vurderes i praksis at være af mindre betydning, da de øvrige arbejdsomkostninger i Danmark kun udgør ca. 5 pct. af de samlede arbejdsomkostninger. Da stikprøven samtidig er stratificeret således, at de store virksomheder indgår, vurderes det at de danske arbejdsomkostningsindeks er ret robuste. Ikke mindst for det samlede aggregat for alle brancher under et.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der foreligger ikke usikkerhedsberegninger for de danske arbejdsomkostningsindeks. Det er samtidig heller ikke obligatorisk for EU-medlemslandene at beregne en stikprøveusikkerhed.

5.3 Anden usikkerhed

Anden usikkerhed i arbejdsomkostningsindeksene skyldes især underrapportering af visse delkomponenter for de ansattes samlede løn. Det kan fx være uregelmæssige betalinger, fx bonus og efterreguleringer, der ikke indberettes korrekt i data fra virksomhedernes lønsystemer og dermed utilsigtet påvirker den beregnede udvikling i arbejdsomkostningerne. Der er ikke tale om bevidst underrapportering men snarere fejl, der skyldes forkert opsætning af virksomhedernes lønsystemer og som kan være ganske svære at gennemskue ude hos virksomhederne selv. Samtidig er det ikke nødvendigvis muligt at afsløre fejl i data under fejlsøgningsprocessen ved statistikproduktionen, da det ikke er givet på forhånd, at der nødvendigvis skal være udbetalinger i den betragtede lønperiode af den karakter.

Fra og med 4. kvartal 2019 er tal for udviklingen i de danske arbejdsomkostninger påvirket af overgangsordningen i forbindelse med den nye ferielov, der træder i kraft fra 1. september 2020. I overgangsordningen, der gælder fra 1. september 2019, skal virksomheder for lønmodtagere, der afholder ferie med feriepenge – typisk timelønnede - overføre feriepengene til en fond, hvor de indefryses, indtil de pågældende lønmodtagere helt forlader arbejdsmarkedet. Disse feriebetalinger, der udgør en væsentlig del af virksomhedernes samlede arbejdsomkostninger, er kun delvis indberettet til Danmarks Statistik fra fjerde kvartal 2019. Det har derfor været nødvendigt at indarbejde et skøn over udviklingen i de manglende feriebetalinger, for at få et retvisende billede af udviklingen i de danske arbejdsomkostninger samlet set. Skønnet, der udgør en yderligere usikkerhedsfaktor, er udarbejdet ved at fratække evt. indberettede feriebetalinger for timelønnede lønmodtagere for til gengæld at tillægge en beregnet "fiktiv" omkostning, svarende til 12,5 pct. af den ferieberettigende løn for de tilsvarende lønmodtagere.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

En kvalitetsvurdering for tal for de enkelte medlemslande er ikke mulig, da der er tale om forskellige opgørelsesmetoder i de respektive lande. Der henvises til Eurostat og BLS eller til de pågældende EU-landes nationale statistikbureauer.

Stikprøven for de danske arbejdsomkostningsindeks er imidlertid udtrukket på en måde, der sikrer at en høj andel af de samlede antal ansatte i målpopulationen rent faktisk indgår i den samlede stikprøve af virksomheder og organisationer med mindst 10 beskæftigede. Samtidig sikrer fejlsøgningsprocessen, at både den samlede målte udvikling i arbejdsomkostningerne og udviklingen for de største branchegrupper viser robuste resultater. Det vurderes på den baggrund at den overordnede kvalitet af arbejdsomkostningsindeksene er relativt god.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Revisioner af historiske tal for EU-medlemslande forekommer i mere eller mindre omfattende grad løbende fra kvartal til kvartal. Der henvises til Eurostat for nærmere oplysninger herom.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer normalt uden forsinkelser ca. 80 dage efter udløb af referencekvartalet. Imidlertid er udgivelsen vedr. 4. kvartal 2019 forsinket som følge af manglende data for feriebetaling, der skyldes overgangsordningen til den nye ferielov. Se nærmere beskrivelse herom under beskrivelsen af anden usikkerhed, punkt S.13.3.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer ca. 80 dage efter udløb af referencekvartalet.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken udkommer punktligt og følger altid den forudannoncerede publiceringsdato.

7 Sammenlignelighed

I 2008 overgik Eurostat fra branchenomenklatur NACE Rev. 1.2 til NACE Rev. 2, hvorfor der fra 2008 foreligger et mindre databrud i definitionen af "den private sektor", der formidles i statistikken. I tillæg sikrer EUs forordninger på området, en høj grad af sammenlignelighed af statistikken imellem EU-medlemslandene.

7.1 International sammenlignelighed

EU Parlaments- og Rådets forordning nr. 450/2003 om lønomkostningsindekset sikrer en høj grad af sammenlignelighed af statistikken imellem EU-medlemslandene.

7.2 Sammenlignelighed over tid

I 2008 overgik Eurostat fra branchenomenklatur NACE Rev. 1.2 til NACE Rev. 2, hvorfor der fra 2008 foreligger et mindre databrud i definitionen af "den private sektor", der formidles i statistikken. Før bruddet omfattede statistikens afgrænsning brancherne C-K iflg. NACE Rev. 1.2. Efter bruddet dækkes afgrænsningen af brancherne B-N iflg. NACE Rev. 2.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der er direkte sammenhæng af det anvendte datamateriale, der anvendes i de nationale implicitte lønindeks, idet det er de samme virksomheder, som indgår i begge statistikker. Imidlertid er især arbejdsomkostningsbegrebet i arbejdsomkostningsindeksene anderledes, end det anvendte timelønsbegreb i de nationale lønindeks. De målte udviklinger i arbejdsomkostninger pr. time og løn pr. time i de to statistikker er derfor ikke umiddelbart sammenlignelige.

7.4 Intern konsistens

Da de danske arbejdsomkostningsindeks beregnes på baggrund af to forskellige datakilder, nemlig dels oplysninger fra virksomhedernes lønsystemer og dels fra manuelt fremskaffede regnskabsoplysninger, er der i modsætning til de nationale lønindeks ikke fuld intern konsistens i statistikken.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres udelukkende i Nyt fra Danmarks Statistik, og der foreligger således ikke tal i Statistikbanken. Der henvises i stedet til Eurostats og BLS' hjemmeside og statistikdatabase for yderligere tal og andre oplysninger.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Jævnfør emnesiden [Løn- og arbejdsomkostninger](#).

8.5 Publikationer

Denne statistik bliver kun udgivet i en kvartalsvis NYT.

8.6 Statistikbanken

Tallene for de internationale arbejdsomkostninger bliver ikke publiceret i statistikbanken. Der henvises til [Eurostat's hjemmeside](#) for de europæiske tal samt [BLS' hjemmeside](#) for tal for USA.

8.7 Adgang til mikrodata

Ikke relevant for denne statistik.

8.8 Anden tilgængelighed

Der henvises til [Eurostat's hjemmeside](#) for de europæiske tal samt [BLS' hjemmeside](#) for tal for USA.

8.9 Diskretioneringspolitik

Ikke relevant for denne statistik.

8.10 Diskretionering og databehandling

Ikke relevant for denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

Se statistikdokumentationen til det [private lønindeks](#), samt publikation om [indeksberegninger](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Privatøkonomi og Velfærd. Den statistikansvarlige er Uwe Pedersen, tlf. 37 17 34 24, e-mail: uwp@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Privatøkonomi og Velfærd, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Uwe Pedersen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

uwp@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 34 24

9.8 Faxnummer

39 17 39 99